

Oulun lyseon V B 3.11.1930. Tässä vaiheessa kai vielä kaikki opettajatkin jotenkin hallitsivat opetustilanteet. . . Piirustuksen nuori sijaisopettaja Valma Vuorela takana, seisomassa hänestä vasemmalle: Martti Oksman-Oksama; Risto Huhtala; Olavi ja Ilmari Kajava; Atte Calamnius-Kalajoki (eläkk. Oulussa); Viljo Nivalainen; Alpi Siekkinen (eläkk. Oulussa); Elias Myllylä (eläkk. Oulussa); Aarne Koponen; Alvar Jalander; Pentti Kalervo Soini; ja Esa Kivekäs. Istumassa oikealta: Jorma Rehnback-Reiniharju; Kauko Ängeslevä; Pauli Mikkonen; Aarne Hämäläinen; Toivo Kunnari; Reino Jääsk' (kaatui); Veikko Heinonen (kaatui); Olli Wittenberg-Virho; Heikki Piipari (kaatui); E.B. Isomaa (eläkk. Oulussa); ja Kauko Taivalvaara, kuolleita muut pojat, paitsi eläviksi mainitut.

Kirjoittaessani tuonnoin koulumuistoistani, tuli mieleen hauskoja jos ikäviäkin asioita. Mitä kertaamaani ruotsin opiskelemiseen tuli, erehdyin lyselolaisena kuvittelemaan, että se ruotsi, minä osasin jättäessäni "folkskolani", riitti lopuksi kouluikaani. Niinpä en seurannut opetusta, vaan luin omiani, oppikirjasta kylläkin. Opettaja, **Patki** lempinimeltään, tiesi taitoni ja antoi minun olla, kunnes yläluokilla häitäntyi minua patistamaan. Turhan myöhään.

Pojat ovat poikia! Valitetavasti, tekee joskus mieli sanaa.

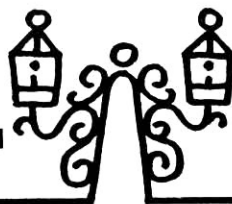
Lyseon VI:lla (silloin ei sana lukio ollut vielä käytössä) tuli latina, 6 tuntia viikossa. Ymmärsin, että kun ottaa heti joka sanasta ja neuvosta kiinni, niin onhan kumma, jos ei opi. Ja helppoakin se aluksi oli. Otin tosissani, iso mies jo. Luokkatoverini tai lähinnä muutamat heistä, tarpeeksi monet kuitenkin, eivät tätä iloa meille sallineet. Lyhyesti sanottuna he kiusasivat lehtorimme hengiltä. He ja jo monet luokat ennen meitä.

Hyvän, mutta turhan hyväntahtoisen lehtorimme varhaisen kuoleman jälkeen latinanluku alkoi nilkuttaa, koska riitit menivät sekaisin ja-kaisella tunnilla. Sijainen, liian nuori ja — nättikin, ei saanut kuria. . . Ennen pitkää huomasi, että suurin osa lunttasi ja käytti kirjoitussissa parhaiten osaavan apua. Lukematta he kaikki saivat hyväksytyjä numeroi-

Oulu-lehti 7.3.1993

Valokuva: Atte Kalajoen kokoelmat

Panu Koulukuri ja toverikuri

ta. Minulta loppui innostus. Puolustukseksi päätin, että minä en latinaa tarvitse.

Erehdyin pahasti, mutta siihen aikaan ei kerrottu koululaisille tulevista yliopisto-opinnoista, jos nyt olisin vielä alaani tiennytkään. Yliopistossa minun oli pakko alkaa latina alusta ja se tuli kalliiksi, jopa kaikki oli vähälä lopahtaa siihen. Olen viime aikoina usein keskustellut tuonnosta tilanteesta silloisen ahkeran ja tunnollisen luokkatoverini kanssa. Mutta itseksenikin olen monen monta kertaa miettinyt tätä ja siihen verrattavia asioita.

Tähän pakinaan ryhdyin siinä toivossa, että lukijoitteini joukossa olisi henkisesti valvutuneita koulunkävijöitä, kuta nuorempia, sitä parempi. Olen nimittäin aikuisena ajatellut, että olisi pitänyt olla niin **miehekäs**, että olisi noussut kapinaan. Ei koulu eikä opettaja vastaan, vaikka kehoja oli jälkimmäistenkin joukossa, vaan tovereita vastaan. Jospa olisin ollut iso ja lahjakas! Koko ja voima yksistään olisi ollut iso etu, sillä poikasakissa kunnioitetaan voimaa.

Ilmeisesti en ollut valvutunut, henkisesti kypsä. Isohan en ollut enkä ollut ns. menestyvä oppilas. Mutta miksi en kerännyt ympärilleni sellaista toveripiiriä, joka

ajatteli samalla tavalla eikä hyväksynyt vilppiä eikä kiusantekoa! Olisi heitä kuitenkin ollut koko joukko. Kysymyshän oli omasta edusta, luku- ja opiskelurauhasta, jos ei opettajan etua ehkä siinä vaiheessa osannutkaan ajatella. Monia heistä kävi kyllä sääliksi.

Koulukuri on asia numero yksi. Äskettäin I luokan aloittanut pikkupoika oli koulusta tullessaan ihmeissään, kun siellä on kavereita, jotka eivät ymmärrä, että pitää olla niin kuin opettaja sanoo. Enemmän sellaisia! Toverikuri käsitetään usein väärin eli käsitetään se niin, että pitää olla solidaarinen tovereita kohtaan, vaikka nämä käyttäytyvät kaikkia sääntöjä vastaan, häiritsevät toisten opiskelua ja tekevät usein opettajan elämän helvetilliseksi.

Nykykouluista kuuluu paljon ikävää. Kun opettajilta on otettu valta, sitä automaattisesti alkavat käyttää hunsvotit, tulevat yhteiskuntahäiriköt. Voi veljet ja sisaret, voi kalliit nuoret **opinhaluiset**, te olette enemmistönä. On kysymys teidän edustanne. Älkää antako häiriköiden mellastaa, vaan alkaa koulun ja opettajien puolella. Se on reilua, siitä rakentuu oikea toveruus. Vain siitä. Sakikuri oikean asian puolesta.